

**Urvalsprov i psykologi och logopedi 2024 –
Centrala termer i anknytning till förhandsmaterialen översatta till svenska**

Artikel	Centrala ord
Buijsman, R., Begeer, S., & Scheeren, A. M. (2023). 'Autistic person' or 'person with autism'? Person-first language preference in Dutch adults with autism and parents. <i>Autism</i> , 27(3), 788-795.	<p>Ableism = ableism; diskriminering baserad på funktionsnedsättning</p> <p>Autism spectrum disorder (ASD) = autismspektrumtillstånd</p> <p>Autistic people = autistiska personer</p> <p>Autistic person = autistisk person</p> <p>Autists/autistics = autister</p> <p>Dutch = holländare; nederländare</p> <p>Identifier = identifierare; adjektiv</p> <p>Identity-first language (IFL) = språk/språkbruk som framhäver identiteten</p> <p>IQ = intelligenskvot</p> <p>Neurodiversity = neurodiversitet; neurologisk mångfald</p> <p>People with autism = personer med autism</p> <p>Person-first language (PFL) = språk/språkbruk som framhäver personen</p> <p>Person with autism = person med autism</p> <p>Preference = preferens; företräde</p> <p>Stigmatization = stigmatisering; stämpling</p> <p>Trait = personlighetsdrag</p>
Cook, K.J., Messick, C. & McAuliffe, M.J. (2023). Written reflective practice abilities of SLT students across the degree programme. <i>International Journal of Language & Communication Disorders</i> , 58(4), 994–1016.	<p>Higher level RP element = element i den reflektiva praktiken på högre nivå</p> <p>Lower level RP element = element i den reflektiva praktiken på lägre nivå</p> <p>Reflective practice = reflektiv praktik</p> <p>Reflective element = element i den reflektiva praktiken</p> <p>Speech-language therapy (SLT) = talterapi</p> <p>Written reflective practice (WRP) = skriftlig reflektiv praktik</p>
Copeland, A., Silver, E., Korja, R., Lehtola, S. J., Merisaari, H., Saukko, E., Sinisalo, S., Saunavaara, J. Lähdesmäki, T., Parkkola, R., Nolvi, S., Karlsson L., Karlsson, H., & Tuulari, J. J. (2021). Infant and child MRI: a review of scanning procedures. <i>Frontiers in Neuroscience</i> , 15, 666020.	<p>Artifact = artefakt, fynd som beror på ett fel i studiemetoden</p> <p>Functional Magnetic Resonance Imaging (fMRI) = funktionell magnetresonanstomografi</p> <p>Gestational age = fosterålder</p> <p>Ionizing radiation = joniserande strålning</p> <p>Magnetic Resonance Imaging (MRI) = magnetkameraundersökning</p> <p>Mock scanner = övningsmagnetkamera, skanner utan magnetfält</p> <p>Neonate = nyfödd</p> <p>Neonatal intensive care unit = intensivvårdsavdelning för nyfödda</p> <p>Reconstruction = bildande (av en magnetbild)</p> <p>Sedation = sedering, lugnande läkemedelsbehandling</p> <p>Sequence = sekvens, pulsserie</p> <p>Swaddle = linda</p> <p>Vacuum (fixation) immobilizer = immobiliserande vakuumbår, en vakuumbaserad anordning som förhindrar rörelse</p>
Curtis, P. R., Kaiser, A. P., Estabrook, R., & Roberts, M. Y. (2019). The	Antecedent-focused emotion regulation strategies = strategier för reglering av känslor före en känsloupplevelse

<p>longitudinal effects of early language intervention on children's problem behaviors. <i>Child Development</i>, 90(2), 576-592.</p>	<p>Early language delay = tidig fördröjning av språkutveckling Externalizing behavior = externaliserande beteende Comorbidity = samsjuklighet Inclusion criteria = inklusionskriterier, medtagningskriterier Internalizing behavior = internaliserande beteende Mediation = mediation Mediation analysis = mediationsanalys Motor impairment = rörelsehinder Number of utterances = antal yttranden Rate of communication = kommunikationshastighet Response-focused emotion regulation strategies = strategier för reglering av känslor efter en känsloupplevelse</p>
<p>Jones, P. R. (2019). A note on detecting statistical outliers in psychophysical data. <i>Attention, Perception, & Psychophysics</i>, 81(5), 1189-1196.</p>	<p>Symbol/förkortning – engelska – svenska \bar{x} – Mean – Keskiarvo \tilde{x} – Med, Median – Mediaani λ – Lambda – λ-faktor σ, s – SD, Standard Deviation – Standardavvikelse MAD – Median Absolute Deviation – medianen för avvikelens absoluta värde IQR – Inter Quartile Range – Kvartilavstånd $P\lambda$ – Prctile, Percentile – Percentil Tukey – Tukey criterion – Tukeys kriterium</p>
<p>Sonnentag, S. (2018). The recovery paradox: Portraying the complex interplay between job stressors, lack of recovery, and poor well-being. <i>Research in Organizational Behavior</i>, 38, 169-185.</p>	<p>Actigraphy technology = Aktigrafisk teknologi, en metod för att följa upp en individs motoriska aktivitet Artefact = artefakt; ett forskningsfynd som inte motsvarar de verkliga egenskaperna hos det undersökta objektet Challenge demands = utmaningskrav Challenge stressors = utmaningsstressfaktorer, utmaningsstressorer Connectivity = kontakt, att hålla kontakt Coping = stresshanteringsmetoder Counteract = att motverka, att göra ineffektivt Exhaustion = utmattning Hindrance demands = hinderkrav, hindrande krav Hindrance stressors = hindersstressorer, hindrande stressfaktorer Implicit theory = implicit teori Interpersonal stressor = mellanmännisklig stressfaktor, relationsstressor Job control = arbetskontroll Job demands = arbetskrav Job stressors = arbetets stressfaktorer, arbetsstressorer Mindfulness = mindfulness; medveten närvaro Negative affect / negative affect state = negativt sinnestillstånd eller känslotillstånd Positive affect / positive affect state = positivt sinnestillstånd eller känslotillstånd Psychological detachment from work = psykologisk distansering från arbetet Quantitative job demands = kvantitativa arbetskrav Reverse causation/causality = omvänt orsakssamband</p>

	<p>Role ambiguity = rollosäkerhet Role conflict = rollkonflikt Self-determination = självbestämmande, självbestämmanderätt Self-regulatory resources = självregleringsresurser Strain = stressreaktion Stressor = stressfaktor, stressor Trait negative affectivity = personlighetsdrag negativ affektivitet Trait neuroticism = personlighetsdrag neuroticism</p>
<p>Vertanen-Greis, H., Löyttyniemi, E., Uitti, J. & Putula, T. (2022). The interaction between voice disorders and stress for work ability of teachers. <i>Logopedics, Phoniatrics, Vocology</i>. Volume 49, 2024 Issue 1, 11–16.</p>	<p>Cross-sectional design = tvärsnittsdesign Indoor = inomhus/inomhusluft Reflux = när innehållet i magsäcken stiger upp i matstrupen Voice breaks = röstavbrott Voice disorder = röststörning</p>
<p>Ylinen, S., Junttila, K., Laasonen, M., Iverson, P., Ahonen, L. & Kujala, T. (2019). Diminished brain responses to second-language words are linked with native-language literacy skills in dyslexia. <i>Neuropsychologia</i>, Volume 122, January 2019, 105–115.</p>	<p>Amplitude = (potentialens) styrka Auditory event-related potentials (auditory ERP) = händelserelaterad potential framkallad av ett hörselstimulus Dorsal stream = dorsal, det vill säga på ryggsidan belägen rutt för talbearbetning i hjärnan Dyslexia = dyslexi, läs- och skrivsvårighet Mismatch negativity (MMN) = MMN-respons, avvikelsevenegativitet (en komponent i en händelserelaterad potential) Phonological deficit = svårighet med fonologisk bearbetning Phonological awareness = fonologisk medvetenhet Pitch contour = tonhöjdskontur Pseudoword = pseudoord Rapid automatized naming (RAN) = snabb automatiserad benämning Second language = andraspråk, främmande språk Ventral stream = ventral, det vill säga på magsidan belägen talbearbetningsväg i hjärnan Word form = ordform (hänvisar till ordets fonologiska form i stället för till dess betydelse) Z-score = standardpoäng</p>